

တၢ်အုၣ်သးလၢပၢ်ဖျါထီၣ်ပုၤတၢ်လၢအမ့ၢ်မတၤ

တၢ်အုၣ်သးလၢပၢ်ဖျါထီၣ်ပုၤတၢ်လၢအကဲမတၤ

နကလိၣ်ပၢ်ဖျါထီၣ်နတၢ်အုၣ်သးလၢနမ့ၢ်မတၤ ဝဲနပတံထီၣ် တၢ်တမံၤ ဂၤတမံၤဂၤလၢ VicRoads အအိၣ်(အဒိၣ် တၢ်လၢမၤနီၣ်မၤပၤသိလုၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤနီၣ်လၢပၢ်ဖျါတၢ်နီၣ်သိလုၣ်အဂီၢ်). နတၢ်အုၣ်သးလၢအကြၢးအဘၣ်မ့ၢ်တအိၣ်ဘၣ်န့ၣ်န့ၣ်လၢပတံထီၣ် တၢ်တသ့ဘၣ်လီၤ. သံက့ၢ်လီၤတၢ်တက့ၢ်ဘၣ်သးတၢ်အုၣ်သးလၢ ပၢ်ဖျါထီၣ်လၢနမ့ၢ်မတၤ လၢနကလိၣ်လၢစီၣ်ယုၣ် လၢတၢ်လၢပံးန့ၢ်တၢ်သ့ၣ်န့ၢ်ဖးသိလၢ နတၢ်ပတံထီၣ်တၢ်တခါခါအဂီၢ်န့ၢ်မ့ၢ်မန့ၢ်လဲၣ်န့ၢ်တက့ၢ်.

ဟ့ၣ်ထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ မ့တမ့ၢ် လၢအကဲမတၤ နီး/မ့တမ့ၢ် လၢအကဲတၢ်လီၤန့ၢ်မ့ၢ်တၢ်ကမၤကမ့ၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်သိ နီး တၢ်ယုၣ်န့ၢ်အိၣ်လိး မ့တမ့ၢ် တၢ်ထၢန့ၢ်န့ၢ်လၢယံးပုၤသ့ဝဲလီၤ.

တၢ်အုၣ်သးလၢပၢ်ဖျါထီၣ်န့ၢ်လၢနမ့ၢ်မတၤ ဝဲလဲၣ်တခါလဲၣ်လၢ ယကလိၣ်အိၣ်န့ၢ်လဲၣ်?

တၢ်ပတံထီၣ်တၢ်တမံၤဂၤတမံၤဂၤလၢနကလိၣ်ဟ့ၣ်ထီၣ်န့ၢ်မ့ၢ်ဝဲ-

- လၢပၢ်ဖျါထီၣ်ပုၤတၢ်လၢအကဲမတၤ (က့ၢ်ဘၣ်လၢပၢ်ဖျါထီၣ်ပုၤတၢ်လၢအကဲမတၤ)

နီး

- လၢပၢ်ဖျါထီၣ်ပုၤတၢ်လၢအကဲမတၤ B ကရူၢ် (က့ၢ်ဘၣ်လၢပၢ်ဖျါထီၣ်ပုၤတၢ်လၢအကဲမတၤ)

အစုၤကတၢၢ်န့ၣ် လၢပၢ်ဖျါထီၣ်ပုၤတၢ်လၢအကဲမတၤတၢ်ပၢ်ဖျါထီၣ်ပုၤတၢ်လၢအကဲမတၤ ကံထီၣ် ရံၤယါကီၢ်စဲၣ်ပုၤတၢ်လၢအကဲမတၤ. အမ့ၢ်တအိၣ်ဘၣ်န့ၣ် နကဘၣ်လိၣ်အိၣ်ထီၣ် လၢပၢ်ဖျါထီၣ်ပုၤတၢ်လၢအကဲမတၤ.

လၢပၢ်ဖျါထီၣ်ပုၤတၢ်လၢအမ့ၢ်မတၤလၢတၢ်တူၢ်လီၤဝဲတဖၣ်

ပုၤတၢ်လၢအကဲမတၤလၢပၢ်ဖျါထီၣ်ပုၤတၢ်လၢအမ့ၢ်မတၤလဲၣ်န့ၣ် ကဘၣ်မ့ၢ်လၢအမ့ၢ်မတၤတဘျီလီၤ. လၢပၢ်ဖျါထီၣ်ပုၤတၢ်လၢအကဲမတၤကိးလၢဝါကျိၣ်ဘၣ်တဖၣ်ကဘၣ် တၢ်ကျိၣ်ထံယၢ်အိၣ် နီး တၢ်အုၣ်သးယးဝဲအိၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ပုၤပတံထီၣ်တၢ်လၢအကဲမတၤလၢပၢ်ဖျါထီၣ်ပုၤတၢ်လၢအမ့ၢ်မတၤ ကျိၣ်အကဲမတၤတဖၣ်ကဘၣ်ကျိၣ်ထံယၢ် ဝဲအလံၤန့ၣ်လၢကိးလၢဝါကျိၣ် လၢအကဲမတၤဒဲၣ်တၢ်လၢအကဲမတၤလၢပၢ်ဖျါထီၣ်ပုၤတၢ်လၢအမ့ၢ်မတၤ.

တၢ်ကွဲးကျိၣ်လၢပၢ်ဖျါထီၣ်ပုၤတၢ်လၢအကဲမတၤတဖၣ်ကဘၣ်မ့ၢ်-

- ပုၤကွဲးကျိၣ်တၢ်ဖိလၢ NAATI တၢ်ပၢ်နီၣ်တူၢ်လီၤဝဲ (တပတီၢ်ဂၤတပတီၢ်ဂၤ), မ့တမ့ၢ်
- ပဒိၣ်ခၢၣ်စးအရူၤလၢအကြၢးအဘၣ်တဖျါပျါလၢကီၢ်အိၣ်ထီၣ်လၢပုၤ, မ့တမ့ၢ်
- တၢ်ကွဲးကျိၣ်တၢ်လၢအမ့ၢ်မတၤသဲစၢလၢပုၤတၢ်လၢအကဲမတၤထံကီၢ်န့ၣ်လီၤ

လၢပၢ်ဖျါထီၣ်ပုၤတၢ်လၢအကဲမတၤ A ကရူၢ်

- အိၣ်ထီၣ်လၢပၢ်ဖျါထီၣ်ပုၤတၢ်လၢအကဲမတၤ (အမူၤနီး မ့တမ့ၢ် လၢအသီတဘၣ်လၢဂီၢ်နီး ၂ န့ၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ).
- ထံက့ၢ်ကီၢ်ဂၤ အလံၤပၢ်ဖျါထီၣ်ပုၤတၢ်လၢအကဲမတၤ (ဘံစၣ် လၢအနံၤအသီ လၢလၢဂီၢ်နီၣ် ၂ န့ၣ်န့ၣ်တၢ်တူၢ်လီၤဝဲသ့ ဝဲနန့ၣ်န့ၣ်ပုၤတၢ်လၢအကဲမတၤအိၣ်ထီၣ်လၢပၢ်ဖျါထီၣ်ပုၤတၢ်လၢအကဲမတၤ လၢပၢ်ဖျါထီၣ်ပုၤတၢ်လၢအကဲမတၤလၢအမ့ၢ်မတၤအိၣ်ထီၣ်ပုၤတၢ်လၢအကဲမတၤ, အဒိၣ်တၢ်အိၣ်ထီၣ်ပုၤတၢ်လၢအကဲမတၤ မ့တမ့ၢ် ပုၤတၢ်လၢအကဲမတၤ အဘံစၣ်(လၢပၢ်ဖျါထီၣ်ပုၤတၢ်လၢအကဲမတၤ) တခါခါန့ၣ်လီၤ).
- အိၣ်ထီၣ်လၢပၢ်ဖျါထီၣ်ပုၤတၢ်လၢအကဲမတၤ တၢ်အိၣ်ထီၣ်ပုၤတၢ်လၢအကဲမတၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်အိၣ်ထီၣ်ပုၤတၢ်လၢအကဲမတၤ Registry of Births, Deaths and Marriages ထုးထီၣ်ဟ့ၣ်လီၤဝဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်ထီၣ်ပုၤတၢ်လၢအကဲမတၤအလံၤအုၣ်သး မ့ၣ်ကိး နီး တၢ်မၤလၢကပီၤ တၢ်အိၣ်ထီၣ်ပုၤတၢ်လၢအကဲမတၤတဖၣ်တၢ်တူၢ်လီၤဝဲဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- လၢပၢ်ဖျါထီၣ်ပုၤတၢ်လၢအကဲမတၤလၢပၢ်ဖျါထီၣ်ပုၤတၢ်လၢအမ့ၢ်မတၤ လၢ Passport Office ထုးထီၣ်ဟ့ၣ်လီၤဝဲန့ၣ် (ညီၣ်န့ၣ်တၢ်ဟ့ၣ်လီၤဝဲလၢအကဲမတၤ ပုၤလၢတၢ်က့ၢ်တၢ်အူ Norfolk Island တဖၣ်အဂီၢ်လီၤ).
- Australian Police Force ဟၤကီၢ်တကၤ အတၢ်မၤနီၣ်မၤပၤ ခးကု (တမ့ၢ်ထံဖိကီၢ်ဖိပုၤတၢ်လၢအကဲမတၤ ခးကုတဖၣ်ဘၣ်).
- ပုၤတၢ်လၢအကဲမတၤ ထံကီၢ်ခၢၣ်စး အတၢ်ဂီၤအုၣ်သးလၢအကဲမတၤ လၢ Department of Foreign Affairs and Trade ထုးထီၣ်ဟ့ၣ်လီၤဝဲန့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ကဲထီၣ်ပုၤတၢ်လၢအကဲမတၤအိၣ်ထီၣ်လၢပၢ်ဖျါထီၣ်ပုၤတၢ်လၢအကဲမတၤ ထံဖိကီၢ်ဖိအလံၤလၢပၢ်ဖျါထီၣ်ပုၤတၢ်လၢအကဲမတၤ, မ့တမ့ၢ် လၢပၢ်ဖျါထီၣ်ပုၤတၢ်လၢအကဲမတၤတဘျီလီၤဝဲအလံၤအုၣ်သးလၢပၢ်ဖျါထီၣ်ပုၤတၢ်လၢအကဲမတၤ အတၢ်လၢပၢ်ဖျါထီၣ်ပုၤတၢ်လၢအကဲမတၤ လံၤခီကီၢ်အတၢ်အုၣ်သး ခးကု လၢ Department of Immigration and Citizenship မ့တမ့ၢ် Passport Office ထုးထီၣ်ဟ့ၣ်လီၤဝဲန့ၣ်လီၤ.
- အိၣ်ထီၣ်လၢပၢ်ဖျါထီၣ်ပုၤတၢ်လၢအကဲမတၤ လၢပၢ်ဖျါထီၣ်ပုၤတၢ်လၢအကဲမတၤ မ့တမ့ၢ် လၢပၢ်ဖျါထီၣ်ပုၤတၢ်လၢအကဲမတၤ (လၢပၢ်ဖျါထီၣ်ပုၤတၢ်လၢအကဲမတၤအိၣ်ထီၣ်ပုၤတၢ်လၢအကဲမတၤ အိၣ်ထီၣ်လၢပၢ်ဖျါထီၣ်ပုၤတၢ်လၢအကဲမတၤ မ့ၣ်ဝဲ အိၣ်ထီၣ်လၢပၢ်ဖျါထီၣ်ပုၤတၢ်လၢအကဲမတၤ တၢ်နီၣ်သိလုၣ်အလံၤပုၤတၢ်လၢအကဲမတၤအမူၤနီးဝဲ မ့တမ့ၢ် လၢအနံၤအသီလၢဂီၢ်ဝဲလၢတအါန့ၢ်နီးခဲန့ၣ်ဘၣ်. မ့တမ့ၢ် ဝဲၣ်ကံထီၣ်ရံၤပုၤတၢ်လၢအကဲမတၤ မ့တမ့ၢ် ဝဲၣ်ကံထီၣ်ရံၤပုၤတၢ်လၢအကဲမတၤ ပုၤတၢ်လၢအကဲမတၤ အလံၤပုၤတၢ်လၢအကဲမတၤ မ့တမ့ၢ် လၢအနံၤအသီ လၢဂီၢ်လၢတအါန့ၢ်နီး ၂ န့ၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ).
- NSW တၢ်ဂီၤ ခးကု (လၢ NSW RTA ထုးထီၣ်ဟ့ၣ်လီၤဝဲ ဝဲ ၁၄ သိ လၢခဲစဲဘၣ် ၂၀၀၅ ဝဲအလံၤခဲတဖၣ်).

မ့တမ့ၢ်

- တၢ်ဂီၤခိၣ်လၢ VicRoads ဟံးယးဝဲလၢအကဲမတၤအလံၤအုၣ်သးလၢပၢ်ဖျါထီၣ်ပုၤတၢ်လၢအကဲမတၤ.

လံာ်တီၢ်လံာ်မိၤ ကလုာ် B ကရူၢ်

လံာ်တီၢ်လံာ်မိၤလၢလံာ်တဖၣ်အကျိတခါလီၤ-

- Medicare (ဖဲဒ်ဒ်ခဲယံၤ ခးက့ၢ်)
- Pensioner Concession (ပုၤအုၣ် ဒိစဂျၢၣ် ခးက့ၢ်)
- Department of Veteran's Affairs ခးက့ၢ်
- Commonwealth ထူးထီၣ်ဟ့ၣ်လီၤ ခးက့ၢ် လၢတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ် လီၤလီၤဆီဆိတဖၣ်အဂီၢ်
- ပုၤက့ၢ်မိအတၢ်မၤနီၣ်မၤယါ ခးက့ၢ်
- စုတၢ်, တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဘျီထီၣ် အကရၢတဖု မ့တမ့ၢ် ကနွဲစရီၤ စၢဖိၣ်ကရၢ တဖုဖု အခြံဒ်ကး မ့တမ့ၢ် စုတၢ်အခး တဘျီတဘျီ
- ကိၣ်စဲၣ် မ့တမ့ၢ် ထံကီၢ်ဒီဘျီ ပဒိၣ်အပုၤမၤတဖၣ်ဖိ တၢ်မၤနီၣ်မၤယါခိၣ်ဂီၤ ခးက့ၢ်
- သးန့ၣ်အတၢ်အုၣ်ခိၣ်သးအကး, တၢ်န့ၣ်လီၤဟးထီၣ်အခးက့ၢ်
- Australian Defence Force တၢ်ဂီၤကးဖိလၢဟံၣ်ဖျါထီၣ် ပုၤတၢ်လၢအမ့ၢ်မတၢ် (တပုၤယုၣ်ဒီးပုၤမ့ၢ်ဆုၣ်မ့ၢ် ဂီၤပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်ဘၣ်)

မ့တမ့ၢ်

လၢလံာ်လံာ်တီၢ်လံာ်မိၤတဖၣ်အကျိတဘျီ လၢအမ့ၢ်ဒီး မ့တမ့ၢ် လၢအနံၤသီလၢာ် လၢတအါန့ၢ် တန့ၣ်ဘၣ်လီၤ-

- စုတၢ်အလံာ်စရီၤ
- လီၤတဲစိ, ကံသဝံ မ့တမ့ၢ် လီၤမ့ၢ်အူ အစရီၤ

မ့တမ့ၢ်

လၢလံာ်လံာ်တီၢ်လံာ်မိၤတဖၣ်အကျိတဘျီ လၢအမ့ၢ်ဒီး မ့တမ့ၢ် လၢအနံၤသီလၢာ် လၢတအါန့ၢ် ၂ န့ၣ်ဘၣ်လီၤ-

- တၢ်လဲၤထၢလီၤမံၤလၢတၢ်ကယုထၢထီၣ်ပုၤပြၢတၢ်ပြးတၢ်အခၢၣ်စး ခးက့ၢ်
- သုးဝဲၤကျိၤအလံာ်ပျဲဟးထီၣ်တၢ်
- Consumer Affairs Victoria အတၢ်အုၣ်ခိၣ်သးလၢ ပုၤသးန့ၣ်ဂီၢ် အခးက့ၢ်
- Victorian Driving Authority အတၢ်ဂီၤခိၣ် ခးက့ၢ် လၢဟံၣ်ဖျါထီၣ်လၢအမ့ၢ်မတၢ်
- ထံ အလဲစရီၤ
- ပဒိၣ်အခိအသ့ အလဲစရီၤ
- လံာ်ဘျးဘၣ်သ့ၣ်ညါဘၣ်ယးတၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်အတၢ်သမံသမိၣ်အလုၢ်အပုၤ

တၢ်အုၣ်သးလၢအမ့ၢ်ပုၤဝံၣ်ကံထီၣ်ယါဖိ

နကလိၣ်လံာ်တီၢ်လံာ်မိၤလၢလံာ်တဘျီလီၤနဝံၣ်ကံထီၣ်ယါအိၣ်တၢ်လီၢ်မ့ၢ် တဟံၣ်ဖျါသး မ့တမ့ၢ် မ့ၢ်လီၤဆီလီၤသး လၢ လံာ်တီၢ်လံာ်မိၤ ကလုာ် A ဒီး B အကျိကိးခါဒီး န့ၣ်လီၤ-

- တၢ်ပုၤ, တၢ်ငါလီၤ, မ့တမ့ၢ် တၢ်ငါတၢ် အလံာ်အၢၣ်လီၤဆီလီၤ လၢဟံၣ်ဖျါ ထီၣ်န့ၣ်အိၣ်တၢ်ဆိးလီၢ်လၢအခူခါခဲအံၤ.
- လံာ်ဘျးဘၣ်သ့ၣ်ညါလၢကဘၣ်မၤမူထီၣ်က့ၤ တၢ်နီၣ်သီလုၣ်အလံာ်ပျဲ မ့တမ့ၢ် သီလုၣ်အတၢ်မၤနီၣ်မၤယါန့ၣ်လီၤ.
- Australian Taxation Office (အိၣ်စံၤတြုလံယါ တၢ်ခိတၢ်သ့ တၢ်သမံသမိၣ်လံာ်)(အပူၤက့ၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ မ့တမ့ၢ် အခဲအံၤမ့ၢ်ဂ့ၤ).

နဟ့ၣ်ထီၣ်တၢ်အုၣ်သးလၢအမ့ၢ်ပုၤဝံၣ်ကံထီၣ်ယါဖိန့ၣ်မ့ၢ်တသ့ဒီးနီတခါ ဘၣ်န့ၣ်, နကဘၣ်လိၣ်ပုၤအုၣ်ခိၣ်သးအတၢ်ကွဲးအုၣ်သးလၢ ကဘၣ်-

- မ့ၢ်ပုၤလၢအအိၣ်ဒီး ဝံၣ်ကံထီၣ်ယါ တၢ်နီၣ်သီလုၣ်အလံာ်ပျဲ လၢသ့ၣ်ညါန့ၢ် န့ၢ် ၁၂ လါ မ့တမ့ၢ် ယံာ်န့ၢ်ဒီး ၁၂ လါ, ဒီး
- ကဘၣ်ဖၢလီၤယုၣ်နမံၤ ဒီး နအိၣ်တၢ်လီၢ်, ဒီး
- ကဘၣ်ဖၢလီၤယုၣ်ပုၤအုၣ်သးအနီၢ်ကစၢ်အမံၤ, တၢ်နီၣ်သီလုၣ်လံာ်ပျဲ အနီၢ်ဂံၢ် ဒီး အတၢ်ဆဲးစုပနီၣ်လီၤမံၤ

တၢ်ကွဲးအုၣ်သးလံာ်အံၤကဘၣ်ကွဲးအီၤလၢ လံာ်ပျဲအလံာ်မၤပုၤ လၢတၢ်ပတံထီၣ်ဂီၢ် အပူၤ ဒီး နကဘၣ်မၤပုၤအီၤတၢ်ပတံထီၣ်အ ကျိၤအက့ၢ်တၢ်လိၣ်အကျိတခါလီၤ.

နတၢ်အုၣ်သးလၢနမံၤဆိတလဲသးအဂီၢ်

နကဘၣ်လိၣ်လံာ်တီၢ်လံာ်မိၤလၢလံာ်တဘျီဘၣ် လီၤဖဲနမံၤလၢလံာ်တီၢ်လံာ်မိၤ ကလုာ် A ဒီး ကလုာ် B အလီၤတဖၣ်မ့ၢ်တခိးဒီးနမံၤခဲအံၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ-

- တၢ်ဖျါအလံာ်အုၣ်သးလၢ Registrar of Births, Deaths and Marriages လၢကီၢ်အိၣ်စံၤတြုလံယါ ထူးထီၣ်ဟ့ၣ်လီၤဖဲန့ၣ်လီၤ
- နီၢ်ဒီမိၢ်တၢ်မၤလီၤဖးသးလံာ်လဲၣ်တဖၣ် (လၢဟံၣ်ဖျါနမံၤလၢက့ၤဆိတလဲ ဒ်လၢညါနမံၤအသိး)
- သဲစတၢ်ဘျါအလံာ်လၢဟံၣ်ဖျါထီၣ်ပုၤတၢ်လၢအအိၣ်မူဒီးဝဲန့ၣ်လီၤ (ဘၣ်တၢ်ထူးထီၣ်ဟ့ၣ်လီၤတချုး လၢ November 1986 လါ လၢဝံၣ် ကံထီၣ်ယါပူၤလီၤ)
- မံၤသ့ၣ်ဆိတလဲအလံာ်အုၣ်သး (ဘၣ်တၢ် ထူးထီၣ်ဟ့ၣ်လီၤ လၢ November 1986 လါအလီၢ်ခဲ လၢဝံၣ်ကံထီၣ်ယါပူၤလီၤ)

လၢကသ့ၣ်ညါအါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအဂီၢ် က့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအူ vicroads.vic.gov.au မ့တမ့ၢ်ကိး လီၤတဲစိ 13 11 71 မ့တမ့ၢ် လဲၤအိၣ်သကိး **VicRoads Customer Service Centre** တၢ်မၤဝဲၤလီၢ်တက့ၢ်.

တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢတၢ်ဟ့ၣ်ဖျါထီၣ်လၢ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလံာ်ကဘျီပုၤအံၤန့ၣ် ဘၣ်လံာ်သးဒီးတၢ်အိၣ်သးဖဲတၢ်ဖဲကျဲးလံာ်အံၤအဆၢကတီၢ်ခါ ဒီး တၢ်ဆိတလဲကအိၣ်လၢခဲသ့ၣ်ညါလီၤ.

